

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Některé aspekty zvýšení základního kapitálu společnosti s ručením omezeným novými (peněžitými) vklady

Ke zvýšení základního kapitálu společnosti s ručením omezeným společníci se v praxi přistupuje zejména v situaci, kdy je třeba společnosti poskytnou další prostředky pro její fungování a rozvoj. Přestože právní úprava v zákoně o obchodních korporacích přebírá většinu původních ustanovení obchodního zákoníku, některé aspekty procesu změn výše základního kapitálu jsou nově upraveny podrobněji. Nová úprava též zavádí možnosti dříve upravené ve vztahu k akciovým společnostem a přináší některá zjednodušení zohledňující mj. oslabení role základního kapitálu (zejména jeho garanční funkce vůči věřitelům, když minimální výše základního kapitálu byla snížena na symbolickou částku 1,- Kč).

Způsoby zvýšení základního kapitálu

Rozhodování o změnách výše základního kapitálu je ve společnosti s ručením omezeným vyhrazena výlučně jejímu nejvyššímu orgánu, tj. **valné hromadě**. Ke zvýšení o zvýšení či snížení základního kapitálu tak je třeba rozhodnutí valné hromady společnosti. Nestanoví-li společenská smlouva přísnější požadavek, k přijetí rozhodnutí o zvýšení základního kapitálu se požaduje alespoň **dvoutřetinová většina hlasů všech společníků**, a dále o tomto rozhodnutí musí být sepsán notářský zápis.

Zákon o obchodních korporacích ve svém § 216 stanoví, že základní kapitál lze zvýšit některým z následujících způsobů:

- převzetím vkladové povinnosti ke zvýšení dosavadních vkladů nebo k novému vkladu,
- z vlastních zdrojů, nebo
- kombinací předchozích dvou způsobů zvýšení základního kapitálu.

Tento výčet způsobů zvýšení základního kapitálu je úplný a nelze postupovat jinak. Nicméně možnost vybrat si, zda zvýšení docílit novými vklady (což přináší společnosti reálně nové prostředky), zvýšením z vlastních zdrojů (které se projeví pouze v nominální výši základního kapitálu, ale nové prostředky společnost nezíská) nebo kombinací obou těchto způsobů je zřejmě postačující.

Účinky zvýšení základního kapitálu

Podle obchodního zákoníku nastávaly účinky zvýšení vždy až ke dni zápisu zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Zápis změny výše základního kapitálu do obchodního rejstříku byl tudíž **konstitutivní**.

Zákon o obchodních korporacích od tohoto pravidla zčásti ustupuje a v případě zvyšování základního kapitálu pouze novými vklady umožňuje, aby účinky zvýšení nastaly dříve (a následný zápis nové výše základního kapitálu do obchodního rejstříku tak je pouze **deklaratorní**).

Podle zákona o obchodních korporacích totiž účinky zvýšení nastávají (stejně jako dříve) až okamžikem zápisu nové výše základního kapitálu do obchodního rejstříku v případě zvýšení základního kapitálu z vlastních zdrojů nebo kombinací obou výše zmíněných způsobů.

Naopak účinky zvýšení základního kapitálu provedeného pouze převzetím vkladové povinnosti nastávají **převzetím vkladové povinnosti a vnesením nebo splacením její předepsané části** (jestliže rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního kapitálu nestanoví, že nastávají později). Tyto účinky však **nemohou** nastat později, než je nová výše základního kapitálu zapsána do obchodního rejstříku. V této souvislosti je třeba mít na paměti, že návrh na zápis nové výše základního kapitálu do obchodního rejstříku musí být podán **nejpozději do dvou měsíců** od přijetí rozhodnutí o zvýšení základního kapitálu valnou hromadou.

Rozhodnutí valné hromady

Předmětné rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního kapitálu společnosti musí obsahovat alespoň následující údaje:

- **částku**, o níž se základní kapitál zvyšuje,
- **lhůtu pro převzetí** vkladové povinnosti,
- **určení druhu podílů**, připadá-li nový vklad společníka na nový podíl,
- popřípadě **popis nepeněžitého vkladu** a částku, která se započítává na emisní kurs společníka, a
- **lhůtu pro odevzdání** kmenového listu nebo pro převzetí nového kmenového listu, vydává-li společnost kmenové listy.

Převzetí vkladové povinnosti

Stejně jako tomu bylo v obchodním zákoníku, vkladová povinnost se přebírá písemným prohlášením. Podpis společníka nebo třetí osoby přebírající vkladovou povinnost musí být **úředně ověřen**. Jelikož se jedná o jednostranné prohlášení účinnosti nabývá až jeho **doručením společností**.

Mezi základní obsahové náležitosti prohlášení o převzetí vkladové povinnosti patří:

- stanovení **výše vkladu** připadající na nový podíl a výše nového podílu nebo částky zvýšení vkladu připadající na dosavadní podíl a výše tohoto podílu a případného vkladového ážia,
- **popis nepeněžitého vkladu** a uvedení částky, kterou se započítává na emisní kurs společníka,
- **lhůta** pro splnění vkladové povinnosti, a
- případné **prohlášení budoucího společníka**, že přistupuje ke společenské smlouvě.

Pokud nebudou převzaty povinnosti ke zvýšení vkladu nebo k novému vkladu **ve lhůtě určené rozhodnutím valné hromady**, usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu se zrušuje a vkladová povinnost zaniká. V takovém případě společnost vrátí oprávněným osobám bez zbytečného odkladu splacené emisní kursy spolu s obvyklým úrokem.

Další případy zániku vkladové povinnosti

Vedle výše zmíněného případu nepřevzetí vkladových povinností ve lhůtě stanovené rozhodnutím valné hromady se usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu zrušuje a vkladová povinnost zaniká také v následujících případech:

- návrh na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku **není podán do 2 měsíců** od rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního kapitálu,
- právní mocí rozhodnutí soudu **o zamítnutí návrhu** na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku, nebo
- uplynutím lhůty **2 měsíců** od právní moci rozhodnutí soudu **o odmítnutí návrhu** na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku (nebude-li v téže lhůtě podán návrh znovu).

I v těchto případech společnost vrátí oprávněným osobám bez zbytečného odkladu splacené emisní kursy spolu s obvyklým úrokem.

Na druhé straně stojí za zmínku, že jakmile je zvýšení základního kapitálu zapsáno do obchodního rejstříku, je vkladatel povinen splnit svou vkladovou povinnost i kdyby bylo usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu nebo prohlášení o převzetí vkladové povinnosti neplatné nebo neúčinné. To samozřejmě neplatí, pokud neplatnost usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu **vysloví soud**.

Peněžité vklady a jejich splacení

V praxi zřejmě nejčastější zvýšení základního kapitálu **peněžitými vklady** je přípustné, jen když jsou dosavadní peněžité vklady **zcela splaceny**. Nově zákon o obchodních korporacích stanoví z tohoto pravidla výjimku pro případ, že ke zvýšení dochází **vytvořením nových podílů**. Bude-li tedy ke zvyšování základního kapitálu docházet (místo zvyšování výše již existujících vkladů) vytvořením nových vkladů (ať již tyto nové vklady nabude současný společník nebo třetí osoba), je možné ke zvýšení přistoupit i před plným splacením „starých“ vkladů. I nadále je samozřejmě možné před plným splacením peněžitých vkladů zvýšit základní kapitál nepeněžitými vklady.

Zvyšuje-li se základní kapitál peněžitými vklady, mají společníci **přednostní právo** k účasti na zvýšení základního kapitálu (převzetím vkladové povinnosti), a to v poměru podle výše svých podílů, ledaže dohodou **všech společníků** určí jinak. Přednostní právo společníků může společenská smlouva vyloučit nebo omezit, popř. může určit poměr, v jakém jsou společníci oprávněni vkladovou povinnost převzít.

V případě, že společník **včas nevyužije** přednostního práva, **vzdá se** jej písemným prohlášením s ověřeným podpisem (nebo prohlášením učiněným na valné hromadě) nebo je-li přednostní právo společníků **vyloučeno** společenskou smlouvou, může vkladovou povinnost převzít **se souhlasem valné hromady** kdokoliv, tedy i kterýkoliv společník.

Vzhledem k tomu, že v takovém případě dojde ke změně rozložení podílů ve společnosti (což bude mít vliv na práva každého společníka), bude k přijetí požadovaného usnesení valné hromady třeba **souhlasu všech společníků** společnosti.

Ke zjednodušení situace pro společníky i společnost došlo v úpravě způsobu úhrady peněžitých vkladů. Při zakládání společnosti s ručením omezeným se peněžité vklady i nadále splácí na **zvláštní bankovní účet** zřízený správcem vkladů. Zákon o obchodních korporacích však výslovně stanoví, že dotčené ustanovení se **nebude** uplatňovat na zvyšování základního kapitálu.

Nově tedy je možné částku odpovídající novému peněžitému vkladu složit přímo na (běžný) účet společnosti nebo dokonce v hotovosti do pokladny společnosti (samozřejmě při zohlednění omezení hotovostních plateb – v současnosti částkou 270.000,- Kč). Pro splácení peněžitých vkladů při zvyšování základního kapitálu tudíž **není třeba** zřizovat speciální bankovní účet, jak tomu bylo dříve.

Dále byl odstraněn minimální limit splacení peněžitého vkladu požadovaný před podáním návrhu na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Zatímco podle obchodního zákoníku bylo nutné splatit nejméně 30 % na každý peněžitý vklad ještě před podáním návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku, jakož i před podáním návrhu na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku, zákon o obchodních korporacích tuto podmínku stanoví jenom při procesu zakládání společnosti.

Při zvyšování základního kapitálu je tedy možné stanovit i nižší **minimální rozsah splacení** peněžitých vkladů před podáním návrhu na zápis nové výše základního kapitálu do obchodního rejstříku. Předepsaná část by potom měla být splacena tak, aby jednatelé mohli podat návrh na zápis do obchodního rejstříku nejpozději do dvou měsíců od rozhodnutí valné hromady o zvýšení základního kapitálu.

Jediným limitem, který se i nadále uplatní v této souvislosti je nutnost splatit peněžitý vklad v plné výši nejpozději **do 5 let od převzetí vkladové povinnosti** (což platí jak při zakládání společnosti, tak i při zvyšování jejího základního podílu).

Kmenové listy

Jelikož zákon o obchodních korporacích nově umožňuje vydávat společnosti s ručením omezeným účastnické cenné papíry – kmenové listy, obsahuje rovněž základní úpravu procesu vyznačování nové výše vkladu na kmenových listech nebo jejich výměny za nové kmenové listy v souvislosti se zvyšováním základního kapitálu. Jednatel dotčené vlastníky kmenových listů vyzve bez zbytečného odkladu, aby je odevzdali ve lhůtě určené valnou hromadou k vyznačení nové výše vkladu nebo k výměně za kmenové listy s novou výší vkladu, popř. je vyzve, aby si nové kmenové listy vydané na zvýšení základního kapitálu převzali.

JUDr. Luboš Nevrkla, Ph.D.,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)